

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

<u>Informationsnummer</u>	Indhold	Side
	<i>I Meddelelser</i>	
	Kommissionen	
97/C 45/01	Ecu	1
97/C 45/02	Gennemsnitspriser og repræsentative priser for bordvinstyper på de forskellige afsætningscentre	2
97/C 45/03	Meddelelse fra Kommissionen om ajourføring af listen over parter, der er under undersøgelse i medfør af Kommissionens forordning (EF) nr. 88/97 af 20. januar 1997 om bevilling til fritagelse af importen af visse dele til cykler med oprindelse i Den Kinesiske Folkerepublik fra den ved Rådets forordning (EF) nr. 71/97 fastsatte udvidelse af den antidumpingtold, der indførtes ved forordning (EØF) nr. 2474/93	3
	DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE	
	EFTA-Tilsynsmyndigheden	
97/C 45/04	Statsstøtte (95-021 Norge)	5
	EFTA-Domstolen	
97/C 45/05	Sag anlagt den 5. december 1996 af Paul Inge Hansen mod EFTA-Tilsynsmyndigheden (Sag E-7/96)	14

Meddelelse til læserne (se omslagets tredje side)

I

(Meddelelser)

KOMMISSIONEN

ECU ⁽¹⁾

12. februar 1997

(97/C 45/01)

Modværdien i national valuta:

Belgiske og luxembourgske francs	40,3607	Finske mark	5,75237
Danske kroner	7,45241	Svenske kroner	8,65237
Tyske mark	1,95618	Pund sterling	0,712304
Græske drakmer	305,264	US-dollars	1,16163
Spanske pesetas	165,566	Canadiske dollars	1,57447
Franske francs	6,60384	Yen	143,867
Irske pund	0,733257	Schweizerfrancs	1,67704
Italienske lire	1916,74	Norske kroner	7,68067
Nederlandske gylde	2,19547	Islandske kroner	81,7900
Østrigske schilling	13,7653	Australske dollars	1,53512
Portugisiske escudos	196,501	Newzealandske dollars	1,69333
		Sydafrikanske rand	5,11812

Kommissionen har oprettet en fjernskriver med automatisk svar, som på ethvert fjernskriveropkald videregiver omregningskursen i de vigtigste valutaer. Denne fjernskriver er i funktion dagligt fra kl. 15.30 til kl. 13.00 den følgende dag.

Brugeren bør anvende følgende fremgangsmåde:

- kald fjernskriver nr. 23789 i Bruxelles
- angiv eget kendeord
- skriv koden »cccc«, som udløser det automatiske svar og medfører en udskrift af omregningskurserne for ecu over fjernskriveren
- afbryd ikke forbindelsen, inden meddelelsen er afsluttet, angivet ved tegnene »ffff«.

Note: Kommissionen har desuden en telefax (kaldnr. 296 10 97 og 296 60 11) med automatisk svarfunktion, der giver dagsaktuelle oplysninger om de gældende omregningskurser inden for den fælles landbrugspolitik.

⁽¹⁾ Rådets forordning (EØF) nr. 3180/78 af 18. december 1978 (EFT nr. L 379 af 30. 12. 1978, s. 1), senest ændret ved forordning (EØF) nr. 1971/89 (EFT nr. L 189 af 4. 7. 1989, s. 1).

Rådets afgørelse 80/1184/EØF af 18. december 1980 (Lomé-konventionen) (EFT nr. L 349 af 23. 12. 1980, s. 34).

Kommissionens beslutning nr. 3334/80/EKSF af 19. december 1980 (EFT nr. L 349 af 23. 12. 1980, s. 27).

Finansforordningen af 16. december 1980 vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget (EFT nr. L 345 af 20. 12. 1980, s. 23).

Rådets forordning (EØF) nr. 3308/80 af 16. december 1980 (EFT nr. L 345 af 20. 12. 1980, s. 1).

Beslutning truffet af Den Europæiske Investeringsbanks Styrelsesråd den 13. maj 1981 (EFT nr. L 311 af 30. 10. 1981, s. 1).

Gennemsnitspriser og repræsentative priser for bordvinstyper på de forskellige afsætningscentre

(97/C 45/02)

(Fastsat den 11. februar 1997 i henhold til artikel 30, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 822/87)

Afsætningscentre	ECU pr. % vol/hl	% af OP °	Afsætningscentre	ECU pr. % vol/hl	% af OP °
<i>R I Orienteringspris *</i>	3,828		<i>A I Orienteringspris *</i>	3,828	
Heraklion	ingen noteringer		Athènes	ingen noteringer	
Patras	ingen noteringer		Heraklion	ingen noteringer	
Requena	3,935	103 %	Patras	ingen noteringer	
Reus	ingen noteringer		Alcázar de San Juan	2,231	58 %
Villafranca del Bierzo	ingen noteringer (¹)		Almendralejo	2,067	54 %
Bastia	4,015	105 %	Medina del Campo	ingen noteringer (¹)	
Béziers	3,971	104 %	Ribadavia	ingen noteringer	
Montpellier	4,032	105 %	Vilafranca del Penedés	ingen noteringer	
Narbonne	4,085	107 %	Villar del Arzobispo	ingen noteringer (¹)	
Nîmes	4,009	105 %	Villarrobledo	ingen noteringer (¹)	
Perpignan	3,912	102 %	Bordeaux	ingen noteringer	
Asti	ingen noteringer		Nantes	ingen noteringer	
Firenze	ingen noteringer (¹)		Bari	2,888	75 %
Lecce	ingen noteringer		Cagliari	3,040	79 %
Pescara	3,952	103 %	Chieti	2,280	60 %
Reggio Emilia	5,015	131 %	Ravenna (Lugo, Faenza)	2,786	73 %
Treviso	3,800	99 %	Trapani (Alcamo)	2,077	54 %
Verona (for de lokale vine)	4,433	116 %	Treviso	3,673	96 %
Repræsentativ pris	3,982	104 %	Repræsentativ pris	2,559	67 %
<i>R II Orienteringspris *</i>	3,828				
Heraklion	ingen noteringer				
Patras	ingen noteringer				
Calatayud	ingen noteringer				
Falset	4,030	105 %			
Jumilla	3,982	104 %			
Navalcarnero	ingen noteringer (¹)				
Requena	ingen noteringer				
Toro	ingen noteringer				
Villena	ingen noteringer (¹)				
Bastia	3,874	101 %	<i>A II Orienteringspris *</i>	82,810	
Brignoles	ingen noteringer		Rheinfalz (Oberhaardt)	71,558	86 %
Bari	3,394	89 %	Rheinhessen (Hügelland)	ingen noteringer (¹)	
Barletta	3,293	86 %	Vindyrkningsområdet ved		
Cagliari	4,559	119 %	Mosel i Luxembourg	ingen noteringer	
Lecce	ingen noteringer		Repræsentativ pris	71,558	86 %
Taranto	ingen noteringer				
Repræsentativ pris	3,822	100 %			
	ECU/hl		<i>A III Orienteringspris *</i>	94,57	
<i>R III Orienteringspris *</i>	62,15		Mosel-Rheingau	ingen noteringer	
Rheinfalz-Rheinhessen (Hügelland)	128,849	207 %	Vindyrkningsområdet ved		
			Mosel i Luxembourg	ingen noteringer	
			Repræsentativ pris	ingen noteringer	

(¹) Notering, som lades ude af betragtning i henhold til artikel 10 i forordning (EØF) nr. 2682/77.

* Anvendes fra den 1. februar 1995.

° OP = Orienteringspris.

Meddelelse fra Kommissionen om ajourføring af listen over parter, der er under undersøgelse i medfør af Kommissionens forordning (EF) nr. 88/97 af 20. januar 1997 om bevilling til fritagelse af importen af visse dele til cykler med oprindelse i Den Kinesiske Folkerepublik fra den ved Rådets forordning (EF) nr. 71/97 fastsatte udvidelse af den antidumpingtold, der indførtes ved forordning (EØF) nr. 2474/93 ⁽¹⁾

(97/C 45/03)

Bilag I til forordning (EF) nr. 88/97 indeholder en liste over parter, hvis anmodning om bevilling til fritagelse fra den udvidede antidumpingtold, der indførtes ved forordning (EF) nr. 71/97 ⁽²⁾, er til undersøgelse.

Interesserede parter underrettes hermed om, at der er indgået yderligere anmodninger i medfør af artikel 3 i forordning (EF) nr. 88/97. Forudsat at sådanne anmodninger er indgået til Kommissionen inden datoen for ikrafttrædelsen af Kommissionens forordning, anses de for at være indgivet på dette tidspunkt. Valørdagen for disse anmodninger er angivet i følgende ajourførte liste over parter under undersøgelse.

⁽¹⁾ EFT nr. L 17 af 21. 1. 1997, s. 17.

⁽²⁾ EFT nr. L 16 af 18. 1. 1997, s. 55.

Parter under undersøgelse

(Taric tillægskode: 8962)

Navn	By	Land	Suspension i medfør af forordning (EF) nr. 88/97	Valørdato
Dangre Cycles	F-59583 Marly	Frankrig	Artikel 11	19. 1. 1997
Derby Cyclewerke GmbH	D-49661 Cloppenburg	Tyskland	Artikel 11	19. 1. 1997
Engelbert Meyer GmbH	D-49692 Sevelten	Tyskland	Artikel 11	19. 1. 1997
Fa. Alfred Fischer	D-76229 Karlsruhe	Tyskland	Artikel 11	19. 1. 1997
Falter Fahrzeug-Werke GmbH & Co. KG	D-33609 Bielefeld	Tyskland	Artikel 11	19. 1. 1997
Kynast AG	D-49692 Quakenbrück	Tyskland	Artikel 11	19. 1. 1997
Monark Crescent	S-432 82 Varberg	Sverige	Artikel 11	19. 1. 1997
Muddy Fox	Middlesex UB6 7RH	Det Forenede Kongerige	Artikel 11	19. 1. 1997
Quantum Cycles	F-59770 Marly	Frankrig	Artikel 11	19. 1. 1997
Pantherwerke	D-34537 Bad Wildungen	Tyskland	Artikel 11	19. 1. 1997
PRO-FIT Sportartikel	D-74076 Heilbronn	Tyskland	Artikel 11	19. 1. 1997
Prophete GmbH	D-33378 Rheda-Wiedenbrück	Tyskland	Artikel 11	19. 1. 1997
Tekno Cycles	F-93102 Montreuil Cedex	Frankrig	Artikel 11	19. 1. 1997
TNT Cycles	E-17180 Vilablareix (Girona)	Spanien	Artikel 11	19. 1. 1997

Navn	By	Land	Suspension i medfør af forordning (EF) nr. 88/97	Valørdato
Winora — TME Bike Company	D-97526 Sennfeld	Tyskland	Artikel 11	19. 1. 1997
Biria	D-68535 Edingen	Tyskland	Artikel 5	22. 1. 1997
Brennabor	D-32105 Bad Salzuflen	Tyskland	Artikel 5	22. 1. 1997
Cinzia srl	I-40060 Osteria Grande Bologna	Italien	Artikel 5	28. 1. 1997
Enik GmbH	D-57473 Wenden	Tyskland	Artikel 5	28. 1. 1997
Esmaltina	P-3782 Sangalhos Codex	Portugal	Artikel 5	27. 1. 1997
Esperia SpA	I-35028 Piove di Sacco	Italien	Artikel 5	30. 1. 1997
Eurocycles	F-46460 Montreuil-Juigné	Frankrig	Artikel 5	22. 1. 1997
Intercycles	F-85000 La-Rochesur-Yon	Frankrig	Artikel 5	27. 1. 1997
Kastle Bikes	I-31040 Trevignano	Italien	Artikel 5	22. 1. 1997
Lapierre SA	F-21005 Dijon Cedex	Frankrig	Artikel 5	28. 1. 1997
Flli Masciaghi	I-20060 Basiano	Italien	Artikel 5	29. 1. 1997
MBM	I-47023 Cesena	Italien	Artikel 5	29. 1. 1997
Montana srl	I-12060 Magliano Alpi	Italien	Artikel 5	30. 1. 1997
Nikos Maniatopoulos	GR-Patras	Grækenland	Artikel 5	22. 1. 1997
Peripoli	I-36075 Montecchio Maggiore (VI)	Italien	Artikel 5	30. 1. 1997
Professional Cycle Manufacturing	B64 5AL Cradley Heath	Det Forenede Kongerige	Artikel 5	24. 1. 1997
Rizzato & C. (Cesare Rizzato)	I-35131 Padova	Italien	Artikel 5	29. 1. 1997
Schauff	D-53424 Remagen	Tyskland	Artikel 5	24. 1. 1997
Sprick Fahrräder GmbH	D-59302 Oelde Stromberg	Tyskland	Artikel 5	22. 1. 1997
Vaterland Werk	D-58805 Neuenrade	Tyskland	Artikel 5	23. 1. 1997

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE

EFTA-TILSYNSMYNDIGHEDEN

STATSSTØTTE

(95-021 Norge)

(97/C 45/04)

Meddelelse fra EFTA-Tilsynsmyndigheden i henhold til artikel 1, stk. 2, i protokol 3 til tilsyns- og domstolsaftalen til andre EFTA-stater, EU-medlemsstater og interesserede parter vedrørende støtte i forbindelse med den norske regerings finansiering af Arcus-gruppen.

Ved beslutning 194/96/KOL af 30. oktober 1996, som er gengivet i hovedtræk i det følgende, indledte EFTA-Tilsynsmyndigheden proceduren efter artikel 1, stk. 2, i protokol 3 til tilsyns- og domstolsaftalen. Der er fremsendt en kopi af beslutningen til den norske regering.

»I. SAGSFREMSTILLING

Klagen

Ved brev af 22. december 1995 (ref. 95-7344 A) modtog EFTA-Tilsynsmyndigheden en klage vedrørende værdiansættelsen af aktiver, som var overført fra A/S Vinmonopolet til Arcus-gruppen (*).

Klageren mener, at aktiverne formodentlig er værdiansat 1,5 mia. nkr. for lavt i Arcus-gruppens åbningsbalance. Dette beløb anses for at være sammenligneligt med en økonomisk fordel på 150 mio. nkr. pr. år. Klageren frygter, at denne påståede fordel kan anvendes til at underbyde udenlandske producenters priser på det norske marked, på eksportmarkedet samt i konkurrence med grossister på det norske marked. Det kan føre til en situation, hvor Arcus-gruppens konkurrenter i fremtiden er udelukket fra loyal konkurrence og derved fra det norske marked for distribution af alkoholiske drikke.

Blandt Arcus-gruppens økonomiske aktiviteter er også distribution af lægemidler. Ifølge klageren er den økonomiske virkning derfor ikke begrænset til produktion og distribution af alkoholiske drikke.

Klageren oplyser, at Arcus-gruppens konkurrenter (både udenlandske producenter og grossister etableret i Norge) skal betale markedsværdien for hele deres kapital — herunder ejendomme og produktionsanlæg, medens det ikke er tilfældet for Arcus-gruppen, da selskabet ikke behøver at opnå en normal forrentning af de anvendte aktivers reale værdi. Klageren mener derfor, at den norske regerings finansiering af Arcus-gruppen udgør statsstøtte i henhold til EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

Baggrund

Som svar på Tilsynsmyndighedens begrundede udtalelse af 30. december 1994 besluttede det norske parlament den 13. juni 1995 bl.a. at udskille A/S Vinmonopolets produktions- og distributionsaktiviteter fra detailhandelsmonopolet samt at ophæve selskabets eneret på import, eksport og grossistvirksomhed i forbindelse med alkoholiske drikke. Man regnede med, at de korrigerende foranstaltninger over for overtrædelser, som blev påtalt i den begrundede udtalelse, ville være afsluttet ved udgangen af 1995.

I løbet af 1995 blev Tilsynsmyndigheden dog kontaktet af økonomiske beslutningstagere, som udtrykte deres bekymring over ny lovgivning og en ny markedsorganisation. Ved brev af 23. november 1995 (ref. 95-6773 D) udbad Tilsynsmyndigheden sig fuldstændige oplysninger om lovgivning og administrative ændringer fra den norske regering. I brevet udtryktes også bekymring over de korrigerende foranstaltninger, som var under forberedelse, og de norske myndigheders opmærksomhed blev især henledt på konkurrencereglerne i EØS-aftalens artikel 53-64.

(*) Arcus-gruppen består af holdingselskabet Arcus AS og dets to 100 % ejede datterselskaber, Arcus Produkter AS og Arcus Distribusjon AS.

Ved brev af 6. december 1995 (ref. 95-6989 D) underrettede Tilsynsmyndigheden den norske regering om, at myndigheden havde modtaget oplysninger, som tydede på, at Arcus-gruppen måske var ved at modtage offentlig støtte. Den norske regering blev mindet om EFTA-staternes forpligtelse til at underrette Tilsynsmyndigheden i så god tid, at den kan afgive sine bemærkninger til eventuelle planer om at tildele eller ændre støtte. Hvis sådanne planer ikke anmeldes, vil støtten anses for at være ulovlig, hvilket kan føre til, at Tilsynsmyndigheden kræver den tilbagebetalt. Brevet nævnte også arten af oplysninger, som Tilsynsmyndigheden ville anses for relevante for en bedømmelse af, hvorvidt der var tale om statsstøtte.

De norske myndigheder svarede i brev af 4. januar 1996 (ref. 96-11 A), at de ikke mente, at de aktiver, der var overført til Arcus-gruppen, var værdiansat for lavt, og at de derfor ikke var forpligtet til at underrette Tilsynsmyndigheden. De norske myndigheder lovede dog at fremsende nærmere oplysninger til Tilsynsmyndigheden.

Dette blev fulgt op med et brev af 11. marts 1996 (ref. 96-1362 A), hvormed Tilsynsmyndigheden modtog en kopi af en fortrolig rapport udarbejdet af Deloitte & Touche (herefter kaldet D&T-rapporten) om værdiansættelser og fastlæggelse af åbningsbalancer for udskillelse af A/S Vinmonopolet⁽²⁾.

Tilsynsmyndigheden fremsendte i brev af 1. april 1996 (ref. 96-1374 D) en kopi af den klage, der henvises

til i denne beslutning, til de norske myndigheder og bad dem fremsætte deres bemærkninger til klagerens påstande. Tilsynsmyndigheden bad i samme brev Norge om at fremsende bestemte yderligere oplysninger. Svarbrevet fra de norske myndigheder blev modtaget den 22. maj 1996 (ref. 96-2662 A).

Arcus-gruppen

Arcus-selskabsgruppen blev etableret af A/S Vinmonopolet i september 1995.

Der udførtes en værdiansættelse af A/S Vinmonopolet, som tog hensyn til den forudsete udskillelse og overførsel til Arcus-gruppen af det, der svarede til A/S Vinmonopolets produktionssektor. A/S Vinmonopolets aktiekapital og anden egenkapital blev delt i forhold til værdien af de aktiver, der skulle forblive i detailhandelsmonopolet, og dem, der skulle udskilles. Værdiansættelsen af de aktiver, der skulle overføres til Arcus-gruppen, førte til en beslutning om at nedskrive A/S Vinmonopolets aktiekapital med 700 mio. nkr. Aktiverne blev overført til Arcus-selskaberne i bytte for aktier. Den bogførte værdi af Arcus-gruppen blev sat til 357 mio. nkr. Den formelle udskillelse fra A/S Vinmonopolet fandt sted den 2. januar 1996, da Arcus AS's aktiekapital blev overført fra A/S Vinmonopolet til industri- og energiministeriet. Åbningsbalancerne (i mio. nkr.) for Arcus-gruppen er vist nedenfor⁽³⁾:

⁽²⁾ Verdsættelser og fastsættelse af åbningsbalancer for A/S Vinmonopolet (Sjælsdepartementet). Udført af Deloitte og Touche Oslo, den 25. september 1995.

⁽³⁾ St.prp. nr. 11 1995-96, s. 7.

	Arcus Produkter AS	Arcus Distribusjon AS	Arcus AS	(Eliminering af aktier)	Arcus AS koncern
— <i>Aktiver:</i>					
Omsætningsaktiver	318	168	154	0	640
Anlægsaktiver	65	101	212	(203)	175
Aktiver i alt	383	269	366	(203)	815
— <i>Passiver:</i>					
Kortfristet gæld	78	93	4	0	175
Langfristet gæld	34	23	0	0	57
Omstrukturingsomkostninger	104	117	5	0	226
— <i>Egenkapital:</i>					
Aktiekapital	67	14	203	(81)	203
Anden egenkapital	100	22	154	(122)	154
Passiver og egenkapital i alt:	383	269	366	(203)	815

Den norske regering erkendte ⁽⁴⁾, at der ville være behov for en omstrukturering af de nye selskaber efter 70 år i en monopolsituation. I disse selskabers forretningsplaner regnes derfor bl.a. med en nedskæring i bemanningen på 250 mandår. Visse omstrukturingsomkostninger var medtaget i A/S Vinmonopolets regnskaber for 1995, og Arcus-selskaberne modtog ca. 226 mio. nkr. fra A/S Vinmonopolet til dækning af omstrukturingsomkostninger.

Arcus-gruppen består af aktieselskaber med hver deres bestyrelse. Ifølge de norske myndigheder omfatter den interne omkostningsdeling leje af kontorer og produktionsanlæg samt alle andre typer omkostninger.

Der var den 1. januar 1996 endnu ikke udstedt nogen tilladelser til distribution, eksport og import af alkoholiske drikke. Arcus Distribusjon AS påbegyndte derfor sine aktiviteter i 1996 i en faktisk monopolsituation i en overgangsperiode ⁽⁵⁾. I løbet af 1996 har andre distributører fået tilladelse til import, eksport og distribution af alkoholiske drikke. Arcus Distribusjon AS er dog stadig langt den største distributør af vin og spiritus på det norske marked. Arcus Produkter AS har eneret på produktion af spiritus i Norge.

Bemærkninger og andre oplysninger fra Norge

De norske myndigheder har i deres brevveksling med Tilsynsmyndigheden fremført yderligere forklaringer og oplysninger om ovennævnte værdiansættelse og transaktioner.

Udskillelsen af Arcus-gruppen fra A/S Vinmonopolet blev administreret af social- og sundhedsministeriet, som blev rådgivet af en gruppe med repræsentanter fra tre andre ministerier.

Aftalen med Deloitte og Touche vedrørende værdiansættelsen af A/S Vinmonopolet blev indgået af social- og sundhedsministeriet, der på daværende tidspunkt var den ansvarlige myndighed. De norske myndigheder siger, at firmaet vandt kontrakten i konkurrence med en række andre uafhængige revisor- og rådgivningsfirmaer.

Den metode, der blev valgt til værdiansættelsen af A/S Vinmonopolet, kaldes nutidsværdimetoden. De norske myndigheder har oplyst, at alle tilbudsgivere agtede at anvende denne metode. De tilføjer, at social- og sundhedsministeriet ikke var i stand til at bedømme resultatet af en nutidsværdiberegning på forhånd, og at denne metode derfor ikke blev valgt med henblik på at fastlægge bestemte værdier i åbningsbalancen.

Forudsætningerne for en beregning efter nutidsværdimetoden blev også diskuteret i styringsgruppen.

De norske myndigheder siger, at anvendelsen af realiseringsværdier blev overvejet, da man skulle vælge værdiansættelsesmetode. De påpeger, at en anvendelse af realiseringsværdier ikke er det samme som en værdiansættelse efter genanskaffelsesværdimetoden. Denne anses ikke for anvendelig som grundlag for vurdering af et selskabs åbningsbalance, jf. artikel 2-4 i den norske aktieselskabslov, som siger, at tildeling af aktier mod andet end kontante penge skal ansættes til »realværdien«.

Selv om udskillelsen i begyndelsen var betinget af fortsat drift, ville de norske myndigheder overveje en værdiansættelse af selskabet, hvori bestemte aktiviteter blev afviklet. Materialer og inventar, som ikke skulle bruges længere, kunne f.eks. ansættes til realiseringsværdien. Der var dog ikke taget nogen beslutning om at lukke dele af selskabet, og de mener derfor ikke, at det ville have været muligt at inkludere en eventuel omstrukturering i åbningsbalancen.

De mener desuden, at en værdiansættelse af selskabet udelukkende på grundlag af realiseringsværdien ville give et forkert billede af de faktiske økonomiske forhold. Ethvert salg af A/S Vinmonopolet ville have medført betydelige omkostninger og finansielle forpligtelser. Der henvises til omkostninger i forbindelse med afskedigelser, annullering af kontrakter osv., som skal medtages ved en vurdering af realiseringsværdien for et selskab i drift.

De norske myndigheder hævder, at en værdiansættelse af den korrekte værdi for Arcus A/S vil være behæftet med betydelige usikkerhedsmomenter, uanset om man anvender realiseringsværdien eller nutidsværdien.

⁽⁴⁾ St.prp. nr. 11 1995-96, s. 6, punkt 3.1.2 Omstillingsbehov.

⁽⁵⁾ Ot.prp. nr. 51 1994-95, Forslag til lov om endringer i alkoholoven (ny bevillingsordning for engrossalg av alkoholholdig drik mv) del II.

Nutidsværdimetoden blev valgt, fordi åbningsbalancerne blev godkendt på grundlag af fortsat drift og dermed fremtidige indtægter. De norske myndigheder mener, at metoder, som baserer sig på regnskabsresultater, kun kan

anvendes, hvis de pågældende selskaber er blevet handlet og kan anses for sammenlignelige både med hensyn til risiko og forventet vækst. Af indlysende årsager var der ingen sammenlignelige oplysninger til rådighed, og nutidsværdimetoden var derfor det naturlige valg.

De norske myndigheder forklarer, at beregningerne, som værdiansættelsen bygger på, viser, at markedsværdien (357 mio. nkr.) er betydeligt lavere end den bogførte værdi i A/S Vinmonopolets regnskaber; med andre ord kan den fremtidige cashflow ikke forventes at give en tilfredsstillende forrentning af den bogførte værdi ved økonomiske aktiviteter i den nye markedssituation, som Arcus-gruppen befinder sig i. Arcus-selskabernes åbningsbalance afspejler derfor det værditab (700 mio. nkr.), der er en følge af tabte markedsandele sammenlignet med en monopolsituation samt nye driftsforhold.

Der henvises også til den norske regerings erklærede politik om at holde alkoholforbruget i Norge på et så lavt niveau som muligt for at mindske de skadelige virkninger af et overdrevent alkoholforbrug. På baggrund af disse usikkerhedsfaktorer mener de norske myndigheder, at værdiansættelsen af selskabet skal være konservativ.

De norske myndigheder mener generelt, at en beregning af værdien forudsætter en objektiv værdiansættelse; dvs.

hvad en tredjepart ville være villig til at betale for en virksomhed. De mener dog, at dette alternativ ikke finder anvendelse i denne sag. Som følge heraf skulle man ved beregning af realværdien være forsigtig ved beregningen og anvendelsen af aktiverne i åbningsbalancen. Transaktionerne, i dette tilfælde tildeling af aktier mod andet end kontante penge, har fundet sted mellem nært forbundne selskaber. De mener derfor ikke, at der findes et pålideligt skøn over, hvad en tredjemand ville være villig til at betale for selskaberne. Der henvises til artikel 2-4 i den norske aktieselskabslov, til forsigtighedsprincippet, som er omhandlet i artikel 31 i Rådets fjerde direktiv og til revisorerklæringen i henhold til artikel 2-9, stk. 2, i den norske selskabslov.

De norske myndigheder konkluderer, at på grundlag af skøn fra uafhængige rådgivere, blev værdiansættelsen af Arcus-gruppen udført i god tro og på samme måde, som en markedsinvestor ville have gjort ved en lignende investering.

De norske myndigheder har dog efter anmodning fra Tilsynsmyndigheden forelagt et skøn over likvidationsværdien af selskaberne og aktiverne, som er på 387 mio. nkr. De tal, som likvidationsværdien bygger på, er vist nedenfor:

Omsætningsaktiver:	640 mio. nkr.
Ejendomme:	355 mio. nkr.
Nettosalgsværdi for produktionsanlæg:	70 mio. nkr.
Aktiver i alt:	1 065 mio. nkr.
Kortfristet gæld:	(175) mio. nkr.
Miljøomkostninger:	(30) mio. nkr.
Prioritetslån:	(27) mio. nkr.
Aktiver minus passiver:	833 mio. nkr.
Afskedigelser osv.:	(406) mio. nkr.
Andre likvidationsomkostninger:	(40) mio. nkr.
Likvidationsværdi:	387 mio. nkr.

De norske myndigheder finder ikke, at likvidationsværdien på 387 mio. nkr. afviger særlig meget fra Arcus' åbningsbalance på 357 mio. nkr. Når man tager usikkerheden ved den type beregninger samt, hvad de kalder den lille forskel i disse to skøn, i betragtning, mener de norske myndigheder, at de ved overførslen af aktiver til

Arcus-gruppen har handlet, som en kommerciel sælger ville have gjort i en lignende situation.

I ovennævnte værdiansættelse af jord og ejendomme på 355 mio. nkr. henvises til et skøn over deres nettosalgs-værdi, som er afgivet af en uafhængig vurderingsmand.

Vurderingsmanden anslag ejendommenes potentielle årlige lejeindtægt til 75 mio. nkr. Det fremgår af D&T-rapporten, at selskabernes forventede indtægter ikke ville sætte dem i stand til at betale en sådan husleje.

De mest moderne produktionsanlæg i Oslo har kapacitet til at overtage produktionsaktiviteterne i Bergen og Trondheim (*). En centralisering af produktionsaktiviteterne i Oslo ville derfor medføre en betydelig besparelse. Arcus ville i så fald også nyde godt af salgsindtægter eller, alternativt, lejeindtægter fra ejendommene i Bergen og Trondheim. Den samlede salgsværdi anslås til 155 mio. nkr.

De norske myndigheder siger, at Arcus-selskabernes anlægsaktiver er nødvendige for at fortsætte produktions- og distributionsaktiviteterne, samt at der ikke er nogen planer om at frasælge vigtige anlægsaktiver i øjeblikket. De har på den anden side underrettet Tilsynsmyndigheden om, at et salg af nogle af Arcus-gruppens anlægsaktiver, som f.eks. jord og bygninger, kræver en bestyrelses- og generalforsamlingsbeslutning, jf. artikel 8-7 og 8-20 i den norske aktieselskabslov; at Arcus AS ikke behøver regeringens samtykke til et salg; og at indtægterne fra et sådant salg tilfalder Arcus AS.

II. VURDERING

Anvendelse af EØS-aftalens artikel 61, stk. 1

I henhold til EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, er enhver støtte, som ydes af EU-medlemsstater, EFTA-stater eller ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med EØS-aftalen i det omfang, den påvirker samhandelen mellem de kontraherende parter.

Arcus Produkter AS konkurrerer med andre EØS-virksomheder, som producerer og tapper alkoholiske drikke som vin og spiritus, dvs. produkter, som handles i hele det område, der er omfattet af EØS-aftalen.

Arcus Distribusjon AS beskæftiger sig med distribution af alkoholiske drikke og til en vis grad lægemidler. Der er en udbredt handel med produkterne, og der findes konkurrenter, som udbyder de samme tjenester, både i Norge og i andre dele af det område, der er omfattet af EØS-aftalen.

Enhver støtte til finansiering af Arcus-gruppen vil derfor true med at fordreje konkurrencevilkårene og påvirke samhandelen inden for det område, der er omfattet

af EØS-aftalen, og dermed udgøre støtte i henhold til EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

Både offentlige og private virksomheder inden for lignende sektorer og i sammenlignelige økonomiske situationer skal i henhold til sektion 20.3, punkt 1, i procedurereglerne og de materielle regler vedrørende statsstøtte vedtaget af Tilsynsmyndigheden den 19. januar 1994 (7) (retningslinjerne for statsstøtte) behandles ens med hensyn til finansiering. Hvis offentlige midler imidlertid ydes på gunstigere vilkår (dvs. på billigere økonomiske vilkår), end en privat ejer ville yde midler til en privat virksomhed i en tilsvarende finansiell og konkurrencemæssig situation, får den offentlige virksomhed en fordel, som private virksomheder ikke ville kunne opnå fra deres ejere. Hvis den gunstigere tilførsel af offentlige midler ikke bliver behandlet som støtte og bedømt efter en af undtagelserne i aftalen, er princippet om neutral behandling af offentlige og private virksomheder overtrådt.

I henholdt til sektion 20.3, punkt 3, i retningslinjerne for statsstøtte er det ikke vigtigt, om den kapital, der indskydes i den offentlige virksomhed, kommer direkte fra staten eller indirekte fra statslige holdingselskaber eller andre offentlige virksomheder; den er alligevel omfattet af artikel 61, stk. 1. Transaktionerne vedrørende finansieringen af Arcus-gruppen kan derfor kaldes tilførsel af offentlige midler.

Tilsynsmyndigheden går ved sin vurdering i henhold til sektion 20.3, punkt 4, i retningslinjerne for statsstøtte ud fra »det markedsøkonomiske investorprincip«. Tilsynsmyndigheden skal derfor undersøge »navnlig, om en privat virksomhed ud fra udsigterne til rentabel drift under lignende omstændigheder ville have foretaget en sådan kapitalforhøjelse, idet der herved skal ses bort fra ethvert socialt, politisk eller regionalt hensyn til den pågældende sektor (8)«.

Tilsynsmyndigheden er i henhold til sektion 20.3, punkt 2, i retningslinjerne for statsstøtte forpligtet til at anvende »det markedsøkonomiske investorprincip« »som grundlag for at bestemme, om der foreligger støtte, og, hvis dette er tilfældet, til at måle støttens størrelse«.

Værdiansættelse af aktiver, der er overført fra A/S Vinmonopolet

En for lav værdiansættelse af aktiverne, der er overført fra A/S Vinmonopolet, vil udgøre støtte til Arcus-

(*) D&T-rapporten, side 59.

(7) EFT nr. L 240 af 15. 9. 1994 og EØS-tillæg nr. 34 til EFT af 15. 9. 1994.

(8) Sag 40/85, Belgien mod Kommissionen, Sml. 1986, s. 2321.

gruppen, hvis det viser sig, at disse selskaber har fordel af ikke at skulle betale den fulde pris for et aktiv, der købes af staten.

I klagerens vurdering af værdiansættelsen, som påstås at være 1,5 mia. nkr. for lav, henvises bl.a. til investeringer, som A/S Vinmonopolet har gennemført i de senere år, og til størrelse og beliggenhed af Arcus-gruppens ejendomme og bygninger i Oslo, Bergen og Trondheim.

Tilsynsmyndigheden bestrider ikke rigtigheden af visse observationer, som klageren henviser til. Klagerens skøn er dog baseret på for spinkle oplysninger til at kunne accepteres som realværdien af de aktiver, der er overført til Arcus-gruppen.

Tilsynsmyndigheden har gennemgået de forklaringer og oplysninger, som de norske myndigheder har forelagt.

Tilsynsmyndigheden bestrider ikke rigtigheden af bl.a. at anvende nutidsværdimetoden ved en »going concern«-vurdering af fremtidig cashflow for Arcus-gruppen.

Tilsynsmyndigheden har bemærket, at selv om anerkendte revisor- og rådgivningsfirmaer medvirkede ved værdiansættelsen af A/S Vinmonopolet, så blev udførelsen af beregningerne ikke desto mindre overvåget af en styringsgruppe med repræsentanter fra fire ministerier. Styringsgruppen havde det endelige ansvar for rapporten. Resultaterne af beregninger på grundlag af nutidsværdimetoden, som de præsenteres i D&T-rapporten, kan derfor ikke anses for at være en uafhængig vurdering.

Ifølge D&T-rapporten ville en centralisering af aktiviteterne i Oslo potentielt medføre store besparelser og salgsindtægter for Arcus-gruppen eller alternativt lejeindtægter fra ejendommene i Bergen og Trondheim. Det viser tydeligt, at den skønnede værdi på 357 mio. nkr. henviser til en beregning, som er baseret på en struktur for Arcus-gruppen, der ikke kan anses for optimal. Tilsynsmyndigheden kan på nuværende tidspunkt ikke acceptere, at en rational markedsøkonomisk investor ville have godtaget en værdiansættelse, som ikke bygger på det fordelagtigste økonomiske alternativ.

Tilsynsmyndigheden kan desuden på nuværende tidspunkt ikke acceptere, at en værdiansættelse, som udelukkende er baseret på nutidsværdimetoden, ville være tilstrækkelig til at bestemme den frie markedsværdi af de aktiver, der blev overført til Arcus-gruppen. Selv om

metoden i enkelte tilfælde måske fører til en forholdsvis korrekt selskabsværdi, må det erkendes, at den kun vurderer et selskabs nutidsværdi ud fra en skønnet fremtidig cashflow fra driften. Metoden fører derfor til et nominelt beløb, som ikke nødvendigvis repræsenterer den frie markedsværdi af bestemte aktiver som f.eks. de ejendomme og bygninger, der blev overført til Arcus-gruppen.

Tilsynsmyndigheden har bemærket flere andre forhold, som sår yderligere tvivl om, hvorvidt Arcus-gruppens åbningsbalance var fastsat korrekt:

- En uafhængig vurderingsmand har anslået værdien af ejendomme og bygninger til 355 mio. nkr. Værdien af udstyr anslås desuden at være 70 mio. nkr. Derimod er anlægsaktivernes samlede værdi kun sat til 175 mio. nkr. i Arcus AS's åbningsbalance.
- Det erkendes i D&T-rapporten, at Arcus-selskabernes overskud sandsynligvis ikke kan dække markedslejen for ejendommene i Oslo, Bergen og Trondheim (*).
- Likvidationsværdien anses normalt for at være et selskabs mindsteværdi. Den likvidationsværdi, som Norge er nået frem til, er dog 30 mio. nkr. højere end Arcus-gruppens bogførte værdi. Selv om tilsynsmyndigheden har noteret sig, at de norske myndigheder anser forskellen for at være lille, har den også bemærket, at de norske myndigheder bl.a. ikke har forelagt overbevisende baggrundsmateriale for deres skøn over omkostninger i forbindelse med afskedigelser osv. (406 mio. nkr.). Det kan derfor ikke udelukkes, at en nærmere undersøgelse viser, at forskellen er større end 30 mio. nkr.

Fastsættelsen af en markedsværdi for et selskab vil altid indeholde subjektive og vanskelige elementer. Tilsynsmyndigheden må derfor acceptere, at enhver metode til værdiansættelse af aktiver, der handles mellem nært forbundne selskaber, er behæftet med usikkerhed.

Tilsynsmyndigheden er dog på nuværende tidspunkt ikke overbevist om, at de skøn, der er forelagt af den norske regering, repræsenterer, hvad en sagkyndig, interesseret køber ville anse for at være den reale værdi og være villig til at betale for de aktiver, der blev overført til Arcus-gruppen. Tilsynsmyndigheden finder derfor, at der er behov for en yderligere undersøgelse af Arcus-gruppens

(*) D&T-rapporten, punkt 5 (side 36).

realiseringsværdi og selskabernes »going concern«-værdi for at kunne fastlægge deres værdi korrekt.

Finansiering til dækning af omstrukturingsomkostninger

Tilsynsmyndigheden godtager, at skiftet fra en monopol-situation til et konkurrencepræget marked for distribution af alkoholiske drikke kan have begrundet en ny værdiansættelse af A/S Vinmonopolets aktiver. Tilsynsmyndigheden godtager også, at udskillelsen kan have medført visse omstrukturingsomkostninger for A/S Vinmonopolet, som Arcus AS måske skal betale, bl.a. omkostninger vedrørende lovfæstede forpligtelser over for tidligere ansatte i A/S Vinmonopolet.

Afskedigelsesgodtgørelser og førtidspensioner, som betales direkte til afskedigede medarbejdere, betragtes ikke som statsstøtte i henhold til artikel 61, stk. 1, for så vidt selskabet ikke er indblandet. Hvis offentlige midler derimod anvendes til at støtte omstruktureringer inden for bestemte industrier eller selskaber, kan der være tale om statsstøtte på grund af den selektive måde, støtten anvendes på.

De forpligtelser, som et firma selv har i henhold til arbejdsmarkedslovgivning eller overenskomster med fagforeninger om at betale afskedigelsesgodtgørelser og/eller førtidspension, er en del af de normale omkostninger, som et firma selv skal udrede. Derfor må ethvert tilskud fra staten til disse omkostninger anses for at være støtte. Det gælder, uanset hvordan firmaet modtager støtten. I det omfang, finansieringen fra A/S Vinmonopolet til Arcus AS til dækning af omstrukturingsomkostninger kun anvendes til dækning af omkostninger i forbindelse med A/S Vinmonopolets kontraktlige forpligtelser over for tidligere ansatte, skal denne del ikke regnes for statsstøtte.

Hvis det bliver nødvendigt at undersøge, om der er tale om statsstøtte, som er kommet enkelte tidligere medarbejdere i A/S Vinmonopolet til gode, vil Tilsynsmyndigheden imidlertid være positivt indstillet i de tilfælde, hvor det kan påvises, at støtten medfører økonomiske fordele ud over dem, der er i firmaets interesse, ved at lette strukturelle tilpasninger og formindske sociale vanskeligheder.

Ud over støtte til dækning af omkostninger i forbindelse med fratrædelsesgodtgørelser og førtidspensioner gives der ofte støtte i forbindelse med særlige omstruktureringstilfælde, f.eks. til efteruddannelse, rådgivning og praktisk hjælp til at finde arbejde, bistand ved flytning samt faglig uddannelse og bistand til medarbejdere, som

starter egen virksomhed. Tilsynsmyndigheden ser altid positivt på denne form for støtte.

Tilsynsmyndigheden har derimod principielle indvendinger mod støtte til driftsformål. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis en del af finansieringen anvendes til at styrke Arcus-gruppen finansielt eller anvendes på anden vis til ulempe for gruppens konkurrenter. Det samme gør sig gældende, hvis finansiering beregnet til omstrukturering kan anvendes til at dække omkostningerne ved nye forpligtelser over for Arcus-gruppens ansatte, da disse omkostninger ville være normale omkostninger, som et firma selv skal udrede.

Tilsynsmyndigheden har dog ikke, som sagen forholder sig i øjeblikket, modtaget oplysninger, som viser, at de norske myndigheder har pålagt Arcus-gruppen nogen restriktioner med hensyn til anvendelsen af de 226 mio. nkr. fra A/S Vinmonopolet. Da der ikke foreligger nogen oplysninger om restriktioner vedrørende Arcus-gruppens brug af disse midler, lader det til, at de kan anvendes til at dække driftsomkostninger.

På grundlag af de foreliggende oplysninger må Tilsynsmyndigheden derfor konkludere, at de 226 mio. nkr. fra A/S Vinmonopolet til dækning af omstrukturingsomkostninger må anses for at være statsstøtte i henhold til EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

Undtagelser

Hvad angår anvendelsen af de enkelte undtagelsesbestemmelser i det generelle forbud mod statsstøtte i henhold til EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, har Tilsynsmyndigheden ikke modtaget nogen oplysninger fra de norske myndigheder om, at de regner med, at en af undtagelsesbestemmelserne i artikel 61, stk. 2 eller 3, finder anvendelse.

I henhold til artikel 61, stk. 2, litra a), er støtte af social karakter til enkelte forbrugere forenelig med EØS-aftalen, forudsat at den ydes uden forskelsbehandling med hensyn til varernes oprindelse. Da Arcus-gruppen ikke har et socialt mål, og en eventuel støtte ikke ville komme enkelte forbrugere til gode, men snarere et enkelt selskab, finder denne bestemmelse ikke anvendelse. Artikel 61, stk. 2, litra b), som omhandler støtte til at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder, finder helt klart ikke anvendelse i den foreliggende sag, og det samme gælder for artikel 61, stk. 2, litra c), som omhandler støtte til bestemte områder i Forbundsrepublikken Tyskland.

I henhold til artikel 61, stk. 3, er der fire tilfælde (litra a)-d)), hvor støtte er forenelig med EØS-aftalen. Artikel

61, stk. 3, litra b), omhandler »støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælles europæiske interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en EU-medlemsstats eller EFTA-stats økonomi«, og artikel 61, stk. 3, litra d), omhandler »sådanne andre former for støtte, som Det Blandede EØS-Udvalg måtte fastsætte i overensstemmelse med EØS-aftalens del VII«. Hverken den ene eller den anden af disse bestemmelser er relevante i den foreliggende sag. Så er kun artikel 61, stk. 3, litra a) eller c), tilbage som mulige undtagelsesbestemmelser.

Det fremgår af den granskning af et kort over støtteberettigede områder i Norge, som Tilsynsmyndigheden gennemførte i forbindelse med sin beslutning af 16. november 1994⁽¹⁰⁾, at Oslo, Bergen og Trondheim, hvor Arcus-gruppen har hjemme, hverken er berettiget til regionalstøtte i henhold til artikel 61, stk. 3, litra a), som »et område, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker alvorlig underbeskæftigelse«, og de er heller ikke med på kortet over områder, der er berettiget til regionalstøtte i henhold til artikel 61, stk. 3, litra c), som omhandler støtte »til fremme af udviklingen ... af visse økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse«.

Arcus-gruppen er ikke i finansielle vanskeligheder eller har problemer med at skaffe midler. Tilsynsmyndigheden finder derfor ikke, at undtagelsesbestemmelsen i artikel 61, stk. 3, litra c), vedrørende støtte »til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene ... når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse« med henvisning til reglerne om støtte til rednings- og omstrukturingsforanstaltninger for firmaer i vanskeligheder, der er fastlagt i kapitel 16 i retningslinjerne for statsstøtte, kan anvendes på Arcus-gruppens selskaber. Hvis der fremkommer yderligere oplysninger, kan det dog ikke udelukkes, at en del af finansieringen til dækning af omstrukturingsomkostninger kan anses for støtte til dækning af omkostninger i forbindelse med omstrukturering i henhold til sektion 16.3.2.5 i retningslinjerne for statsstøtte.

Reglerne om støtte til fremme af beskæftigelsen, der er fastlagt i kapitel 18 i retningslinjerne for statsstøtte, lader ikke til at finde anvendelse, da Tilsynsmyndigheden ikke har nogen oplysninger om bl.a. planer om oprettelse af nye arbejdspladser til fordel for bestemte kategorier af arbejdstagere, som har særligt vanskeligt ved at finde plads på arbejdsmarkedet, eller lignende mål.

Arcus-gruppens antal ansatte og gruppens finansielle indikatorer viser, at den ikke kan regnes for en lille eller mellemstor virksomhed i henhold til definitionen af små og mellemstore virksomheder (SMV) i sektion 10.2 i retningslinjerne for statsstøtte. Reglerne om støtte til SMV, der er fastlagt i kapitel 10 i retningslinjerne for statsstøtte, finder derfor ikke anvendelse.

Det lader derfor til, at støtten i det omfang, der er tale om støtte til de omhandlede transaktioner, først og fremmest forbedrer Arcus-gruppens finansielle situation og/eller gør det muligt for selskabet, at have en større markedsandel, end det ellers ville have været tilfældet. En eventuel støtte ville ikke være sammenkædet med initialinvesteringer, jobskabelse eller andre tidsbegrænsede projekter og ville derfor være driftsstøtte.

Anmeldelse

De norske myndigheder bestrider, at der var tale om støtte i forbindelse med overførslen af aktiver til Arcus-gruppen og har på dette grundlag erklæret, at det ikke var nødvendigt at underrette Tilsynsmyndigheden om de finansielle transaktioner. Transaktionerne er gennemført uden Tilsynsmyndighedens forudgående godkendelse.

Enhver støtte i forbindelse med transaktioner, der er omhandlet i denne beslutning, vil derfor i sidste ende skulle anses for uanmeldt, dvs. støtte, der af proceduremæssige årsager er ulovlig. Ved negative beslutninger i sager om ulovlig støtte giver Tilsynsmyndigheden normalt EFTA-staten besked på at kræve støtten tilbagebetalt fra modtageren.

Konklusioner

På grundlag af de foreliggende oplysninger må Tilsynsmyndigheden konkludere, at den på nuværende tidspunkt ikke er overbevist om, at de vurderinger, der er forelagt af den norske regering, repræsenterer, hvad der kan anses for den reale værdi af de aktiver, der er overført til Arcus-gruppen. Der er behov for yderligere undersøgelse af heraf. Desuden må de 226 mio. nkr. fra A/S Vinmonopolet til dækning af omstrukturingsomkostninger på nuværende tidspunkt anses for at være statsstøtte i henhold til EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

Tilsynsmyndigheden må derfor konkludere, at der bør indledes en procedure efter artikel 1, stk. 2, i protokol 3 til tilsyns- og domstolsaftalen.

⁽¹⁰⁾ EFT nr. C 14 af 19. 1. 1995, s. 4, og EØS-tillæg nr. 1 til EFT af 19. 1. 1995.

Beslutningen om at indlede procedure foregriber ikke den endelige afgørelse, som stadig kan være, at der ikke er tale om støtte, eller at eventuelle støtteelementer er forenelige med EØS-aftalen. Formålet med proceduren efter artikel 1, stk. 2, i protokol 3 til tilsyns- og domstolsaftalen er at sikre en omfattende undersøgelse af sagen og give alle berørte parter ret til at blive hørt.«

EFTA-Tilsynsmyndigheden opfordrer herved EFTA-stater, EU-medlemsstater og interesserede parter til at

fremsætte deres bemærkninger om de pågældende foranstaltninger inden en måned fra offentliggørelsen af denne meddelelse til:

EFTA-Tilsynsmyndigheden
Rue de Trèves 74
B-1040 Bruxelles.

Bemærkningerne vil blive videregivet til den norske regering.

EFTA-DOMSTOLEN

Sag anlagt den 5. december 1996 af Paul Inge Hansen mod EFTA-Tilsynsmyndigheden

(Sag E-7/96)

(97/C 45/05)

Den 5. december 1996 anlagde Paul Inge Hansen, repræsenteret af advokat Jan E. Strand, Olav Trygvassonsgaten 40, N-7011 Trondheim, sag ved EFTA-Domstolen mod EFTA-Tilsynsmyndigheden.

Sagsøgeren nedlægger påstand om, at

»1. EFTA-Tilsynsmyndigheden forpligtes til at træffe følgende afgørelse:

I.

- a) Den måde arbejdsformidlingen i Norge fungerer på i dag strider mod EØS-aftalen.
- b) Den norske regering forpligtes til at åbne mulighed for, at fysisk handicappede og uarbejdsdygtige, såfremt de ønsker det, kan få adgang til arbejdsmarkedet som ægte arbejdssøgende på samme vis som ikke-handicappede arbejdsløse.
- c) Det pålægges den norske regering at begrænse arbejdsformidlingsmonopolet.
- d) Det pålægges den norske regering at give Rebecca-stiftelsen mulighed for at deltage i EU's programmer for fysisk handicappede og uarbejdsdygtige.
- e) Det pålægges den norske regering at give Rebecca-stiftelsen den godkendelse, som kræves for
 - x) at drive virksomhed
 - y) at foranstalte privat rekruttering af personale

for personer i Norge, der er eller kunne være omfattet af socialsikringsbestemmelserne om

- i) 3 — sygdom
- ii) 5 — revalidering
- iii) 8 — handicap
- iv) 11 — arbejdsskader

eller som henhører under kategorien fysisk handicappede og uarbejdsdygtige.

- f) Det pålægges den norske regering at sørge for, at Rebecca-stiftelsen kan etablere og drive sin virksomhed på samme retsgrundlag og med samme midler som de norske myndigheder.

- g) Den norske regering pålægges at sørge for, at der foretages de nødvendige lovændringer for at bringe norsk lov i overensstemmelse med bestemmelserne i EØS-aftalen.

II.

For at sikre at det under I anførte gennemføres i praksis, pålægges det den norske regering at give tilladelse til følgende:

- a) Den norske arbejdsformidling åbnes for medlemmer af Rebecca-stiftelsen i et omfang svarende til
- x) mindst 13 % af de anslåede 100 000 berørte fysisk handicappede i Norge, dvs. for 13 000 personer
 - y) mindst 12 % af de anslåede 100 000 berørte uarbejdsdygtige i Norge, dvs. for 12 000 personer.
- b) Det pålægges den norske regering at tildele Rebecca-stiftelsen de nødvendige midler, dog højst 25 000 000 nkr., til etablering og drift.
- c) Det pålægges den norske regering at betale Rebecca-stiftelsen og/eller Paul Inge Hansen højst 4 000 000 nkr. i erstatning til dækning af tab, i perioden indtil dommen er afsagt.
- d) Den norske regering pålægges at dække sagsøgerens omkostninger i forbindelse med EFTA-Tilsynsmyndighedens behandling af klagen, dog højst 250 000 nkr.
2. EFTA-Tilsynsmyndigheden pålægges at betale højst 300 000 nkr. i erstatning til stiftelsen og/eller Paul Inge Hansen.
3. EFTA-Tilsynsmyndigheden pålægges af afholde sagsøgerens sagsomkostninger.«

Sagsøgerens subsidiære påstand er, at:

- »1. EFTA-Tilsynsmyndigheden forpligtes til at træffe følgende afgørelse:
- a) som litra a) i den principale påstand
 - b) som litra b) i den principale påstand
 - c) den norske regering pålægges at ophæve arbejdsformidlingsmonopolet i Norge
 - d) som litra d) i den principale påstand
 - e) den norske regering pålægges at betale 29 250 000 nkr. i erstatning til Rebecca-stiftelsen og/eller Paul Inge Hansen
 - f) som del I, litra g) i den principale påstand.
2. EFTA-Tilsynsmyndigheden pålægges at betale 300 000 nkr. i erstatning til Rebecca-stiftelsen og/eller Paul Inge Hansen.
3. EFTA-Tilsynsmyndigheden pålægges at afholde sagsøgerens sagsomkostninger.«

En mere subsidiær påstand går ud på følgende:

- »1. Den norske regering idømmes en straf, der svarer til del I og II i den principale påstand.
2. EFTA-Tilsynsmyndigheden betaler 300 000 nkr. i erstatning til Rebecca-stiftelsen og/eller Paul Inge Hansen.
3. Den norske regering og EFTA-Tilsynsmyndigheden deles om at afholde sagens omkostninger.«

Indlæg for retten og væsentligste anbringender til støtte for påstanden:

- Den 1. januar 1996 indgav grundlæggeren af Rebecca-stiftelsen — en norsk stiftelse, der støtter handicappede personer, især i forbindelse med beskæftigelsesmuligheder — Paul Inge Hansen, en klage til EFTA-Tilsynsmyndigheden med påstand om, at de norske myndigheder havde overtrådt EØS-aftalens artikel 53 og 54, jf. artikel 58 og 59, ved under henvisning til et statsmonopol ulovligt at nægte at give stiftelsen mulighed for at drive virksomhed. Paul Inge Hansen fremfører, at EFTA-Tilsynsmyndigheden har undladt at behandle klagen.
 - Sagsøgeren henviser til artikel 37, tredje afsnit, i aftalen mellem EFTA-staterne om oprettelse af en tilsynsmyndighed og en domstol, underskrevet den 17. maj 1993. Han hævder endvidere, at EFTA-Tilsynsmyndigheden har undladt at sørge for at bringe forbruget mod at etablere virksomhed til ophør.
 - Den 8. august 1996 anmodede Paul Inge Hansen under henvisning til artikel 37, andet afsnit, i aftalen mellem EFTA-staterne om oprettelse af en tilsynsmyndighed og en domstol EFTA-Tilsynsmyndigheden om at træffe beslutning i sagen.
-

MEDDELELSE TIL LÆSERNE

Siden den 1. januar 1997 er udbudsbekendtgørelser fra Kommissionen ikke blevet offentliggjort i Tidendes C-nummer, men udelukkende i *Supplement til De Europæiske Fællesskabers Tidende* (S-nummeret).

Ved samme lejlighed ophørte offentliggørelsen af den summariske fortegnelse over indkaldelse af tilbud inden for rammerne af Den Europæiske Udviklingsfond (EUF).

En CD-ROM-udgave af *Supplement til De Europæiske Fællesskabers Tidende* sælges fremover fra salgskontorerne, der er nævnt på omslagets side 4.

De oplysninger, der er indeholdt i *Supplement til De Europæiske Fællesskabers Tidende* er ligeledes tilgængelige »on-line« (TED-databasen).

Alle oplysninger vedrørende TED-databasen kan fås ved henvendelse til følgende »gateway«-agenter:

Belgique/België

Credoc

Rue de la Montagne 34/
Bergstraat 34
Boite 11/Bus 11
B-1000 Bruxelles/Brussel
Tel: (32-2) 511 69 41
Fax: (32-2) 513 31 95
E-Mail: credoc@infoboard.be

Danmark

J. H. Schultz Information A/S

Herstedvang 10-12
DK-2620 Albertslund
Tel: (45) 43 63 23 00
Fax: (45) 43 63 19 69
E-Mail: schultz@schultz.dk
URL: www.schultz.dk

Deutschland

Outlaw Informationssysteme GmbH

Postfach 62 65
D-97012 Würzburg
Tel: (49-931) 35 31 24-0
Fax: (49-931) 35 31 24-1

Greece/Ellada

Helketec Ltd

D. Aeginitou Street 7
GR-115 28 Athens
Tel: (30-1) 723 52 14
Fax: (30-1) 729 15 28

España

Sarenet

Parque Tecnológico
Edificio 103
E-48016 Zamudio
Tel: (34-4) 420 94 70
Fax: (34-4) 420 94 65

France

FLA Consultants

27, rue de la Vistule
F-75013 Paris
Tel: (33-1) 45 82 75 75
Fax: (33-1) 45 82 46 04

Ireland

—

Italia

Cerved SpA

Via A. Staderini, 93
I-00155 Roma
Tel: (39-6) 22 77 40 10
Fax: (39-6) 22 77 40 08

Luxembourg

Infopartners SA

4, rue Jos Felten
L-1508 Luxembourg - Howald
Tel: (352-) 40 11 61
Fax: (352-) 40 11 62-331

Nederland

Samsom Bedrijfsinformatie BV

Postbus 4
2400 MA Alphen aan den Rijn
Tel: (31-172) 46 65 52
Fax: (31-172) 44 06 81

Österreich

EDV (Elektronische Datenverarbeitungs GmbH)

Altmannsdorfer Str. 154-156
A-1231 Wien
Tel: (43-1) 667 23 40
Fax: (43-1) 667 13 90

Portugal

Telepac

Rua Dr. António Loureiro Borges, 1
P-1495 Lisboa
Tel: (351-1) 790 70 00
Fax: (351-1) 790 70 43

Suomi/Finland

TT Information Service Ltd Espoontori B

PL/PB 406
FIN-2770 Espoo
Tel: (358-0) 457 23 43
Fax: (358-0) 457 37 56

Sverige

Sema Group Infodata AB

Fyrverkarbacken 34-36
Box 34 101
S-100 26 Stockholm
Tel: (46-8) 738 50 00
Fax: (46-8) 695 05 24

United Kingdom

Context Electronic Publishers

Grand Union House,
20 Kentish Town Road
London NW1 9NR
Tel: (44-171) 267 8989
Fax: (44-171) 267 1133

Iceland

Skýrr

Háaleitisbraut, 9
IS-108 Reykjavík
Tel: (354-1) 69 51 00
Fax: (354-1) 69 52 51

Norge

Vestlandsforskning

Postboks 163
N-5801 Sogndal
Tel: (47-57) 67 60 00
Fax: (47-57) 67 61 90

Schweiz/Suisse/Svizzera

OSEC

Stampfenbachstraße 85
CH-8035 Zürich
365 53 22
Fax: (41-1) 365 54 11
E-Mail: urs.leimbacher@ecs.osec.inet.ch

Israel

Trendline Financial Information Ltd

12 Yad-Harutzim St.
IL-67778 Tel Aviv
Tel: (972-3) 638 82 22
Fax: (972-3) 638 82 88